

Motion till riksdagen 2020/21:3790

av **Mats Persson m.fl. (L)**

med anledning av skr. 2020/21:53 Riksrevisionens rapport om riktade statsbidrag för socioekonomiskt utsatta områden

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen vid utformningen av riktade statsbidrag för socioekonomiskt utsatta områden bör analysera och redovisa effekter på integrationsskulden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det är välkommet och angeläget att Riksrevisionen har granskat statsbidragen för socioekonomiskt utsatta områden. Redan innan krisen har integrationsproblemen i Sverige varit alarmerande. Mångas frihet och möjligheter är begränsade eftersom de saknar jobb och har bristande språkkunskaper. Framför allt många utrikes födda kvinnors situation är allt annat än vad vi kan förvänta oss i ett av världens mest jämställda länder. I landets utanförskapsområden är arbetslösheten mer än dubbelt så hög och andelen som lever med försörjningsstöd mer än tre gånger så hög som i övriga Sverige.

Liberalerna vill vända denna utveckling. Och även om generella statsbidrag i huvudsak är att föredra framför riktade är det otvetydigt så att politik på alla nivåer har en stor uppgift framför sig i arbetet med att minska Sveriges integrationsskuld och bryta utanförskapet i utsatta områden.

I den aktuella rapporten (RiR 2020:14) rekommenderar Riksrevisionen regeringen och Regeringskansliet att öka andelen fleråriga riktade statsbidrag, att göra analyser inför införandet av nya statsbidrag för att veta hur de kan tänkas påverka det lokala arbetet i socioekonomiskt utsatta områden och att förbättra uppföljningarna av dessa statsbidrag; Liberalerna delar denna bild. Också regeringen instämmer glädjande nog i

de övergripande slutsatserna från rapporten samt hänvisar därutöver till att den inlett ett arbete med att utveckla en mer strategisk styrning med riktade statsbidrag.

Regeringen uppehåller sig däremot otillräckligt vid Riksrevisionens iakttagelse om att statsbidragen är utformade på olika sätt, och att utformningen skiljer sig åt beroende på vilket departement som ansvarat för utformningen av bidraget. Riksrevisionen slår även fast att det är viktigt att Regeringskansliet analyserar hur bidragen – var och ett för sig och sammantaget – ska kunna tas emot för att få så bra verkan som möjligt eftersom ansvaret för statsbidragen är delat mellan flera olika departement. När regeringen väljer att använda riktade bidrag för att stödja en viss typ av områden är det, enligt Riksrevisionen, även särskilt viktigt att besluten föregås av en analys av hur de ska kunna göra skillnad just där.

Att Riksrevisionen uppmanar regeringen att förbättra uppföljningarna av statsbidrag som är riktade till kommuner med socioekonomiskt utsatta områden måste följas av handling. För att uppföljningarna ska ge regeringen information om vad som fungerar behöver uppföljningarna även beakta hur de tas emot i de utsatta områdena. En sådan analys är enligt Riksrevisionen nödvändig för att få en bättre träffsäkerhet när framtida bidrag utformas.

Riksdagen bör mot bakgrund av allt detta ställa sig bakom att inför analysarbetet särskilt påminna regeringen om att 7 procent av Sveriges vuxna befolkning, över en halv miljon, utgörs av utrikes födda med risk för fattigdom. Detta förhållande utgör Sveriges integrationssskuld.

Att mäta är att veta. Vårt parti varnade tidigt för problemen: Redan år 2004 tog Liberalerna fram rapporten "Utanförskapets karta" där en kartläggning gjordes såväl av omfattningen som av utvecklingen av utanförskapet i utsatta områden. Den illavarslande utveckling vi då larmade om har, inte minst efter flyktingkrisen, fördjupats långt mer.

När en politik nu formuleras för att resa oss ur coronakrisen måste riksdag och regering samtidigt utforma en politik som reser oss ur den integrationskris som rådde före pandemin. Integrationskrisen har byggts upp under lång tid genom att nyanlända invandrare gjorts bidragsberoende och maktlösa, ofta i utsatta och otrygga områden. Denna skuld efter politisk underlåtenhet måste nu betalas av.

Genom vårt budgetsamarbete med regeringen och Centerpartiet har Liberalerna lyckats genomdriva att ett förortslyft tar sin början under nästa år. Vi har krävt detta därför att Liberalerna har satt upp ett övergripande mål: Sverige ska inte ha några utsatta stadsdelar 2030. Sverige ska inte vara ett delat land med ett utanförskap som föder förakt, frustration och konflikter.

Liknande ambitioner bör även vägleda det analysarbete som Riksrevisionen efterfrågar vid utformningen och uppföljningen av relevanta riktade statsbidrag. Det är därför nödvändigt att redovisa och analysera mått på sysselsättningsstatus och grad av självförsörjning samt det EU-gemensamma måttet på andelen utrikes födda med oroande låga inkomster. Sammantaget fångar detta sådant som arbetsmarknadsetablering och human kapital men också pensionsutsikter, arbetsplatsgemenskap och ekonomiska möjligheter i vardagen. Liberalerna väljer att kalla detta utanförskap för integrationssskuld, inte för att det är en skuld som några enskilda bär utan för att vårt samhälle har en skuld mot alltför många enskilda.

För att samordnat styra regeringsarbetet mot dessa allvarliga problem bör riksdagen ställa sig bakom att regeringen vid utformningen av riktade statsbidrag för socioekonomiskt utsatta områden genomgående analyserar och redovisar effekter på integrations-

skulden. Liknande arbeten sker på klimatets, den ekonomiska jämlikhetens och jämställdhetens områden.

Detta skulle kalibrera politiken mot att lösa de styrningsproblem som Riksrevisionen berör i det arbete som måste leda till verkningsfulla åtgärder för sådant som kunskaper i svenska språket, morötter för kvinnors deltagande i arbetslivet samt åtgärder för att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck.

Liberaler ser varje människas värdighet. Det är hennes frihet och möjligheter vi slåss för. Integrationsskulden innebär ett enormt svek mot varje människa som kommit till vårt land utan att ges chansen att lyckas här och mot varje enskilt barn som växer upp i utsatta områden utan förhoppningar att lyckas i skolan eller att få ett bra jobb.

Vi löser bara detta genom att i arbetet med politiken här och nu skapa nya möjligheter till klassresor. Detta förutsätter att regeringen på allvar beaktar den svenska integrationsskulden.

Mats Persson (L)

Johan Pehrson (L)

Lina Nordquist (L)

Christer Nylander (L)

Maria Nilsson (L)

Gulan Avcı (L)

Allan Widman (L)